

Άγιο Πάσχα

Αναστημένε, Κύριε,
σου ζητώ ως χάρη,
να μη λησμονήσω ποτέ
ότι είσαι ταυτόχρονα και σταυρωμένος.

Σταυρωμένε Κύριε,
Σου ζητώ ως χάρη,
Να μη λησμονήσω ποτέ
ότι είσαι ταυτόχρονα ο Αναστημένος.

Μπροστά σε κάθε πόνο,
όπως μπροστά σε κάθε χαρά
να μην λησμονήσω ποτέ
την άλλη όψη κάθε ζωής.

Μόνο έτσι, στο πένθος και στην αρρώστια,
θα κατορθώσω να δίνω μαρτυρία ελπίδας.
Στη χαρά και στην επιτυχία
να δίνω μαρτυρία ταπεινοσύνης.
Και στις δυο περιπτώσεις
Αξιώσέ με να έχω
λόγια ευχαριστίας.

Louis Sintas s.J.
Μετάφρ. Δημ. Δαλέζιος

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ *Το μήνα Απρίλιο*

Ανοίγω τους ορίζοντες της προσευχής μου

- Ο χριστιανός οδηγούμενος από το Άγιο Πνεύμα, να ανταποκρίνεται με ενθουσιασμό και πιστότητα στο κάλεσμα για αγιότητα.

Στη διάρκεια της συνάντησής σας, αγαπητοί φίλοι, αναφερθήκατε στην ομήγυρη των αγίων, που αντιπροσωπεύονται από μερικά μεγάλα ονόματα της ιστορίας του Θεού με τους ανθρώπους. Με τον τρόπο αυτό μου μεταφέρετε τη βεβαιότητα ότι δεν είμαι μόνος. Δεν οφείλω

να σηκώσω μόνος αυτό που ποτέ δεν θα μπορούσα να σηκώσω μόνος. Το ποίμνιο των αγίων του Θεού με προστατεύει, με στηρίζει και με ωθεί προς τα εμπρός. Η προσευχή σας, φίλοι μου, η καλοσύνη σας, η αγάπη σας, η πίστη σας και η ελπίδα σας με συνοδεύουν. Και αυτό γιατί στην ομήγυρη των αγίων δεν ανήκουν μόνο μερικά μεγάλα ονόματα που γνωρίζουμε όλοι. Όλοι, απεναντίας, αποτελούμε την ομήγυρη των αγίων, όλοι εμείς οι βαπτισμένοι στο Όνομα του Πατέρα και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, όλοι εμείς που ζούμε με τα μεγάλα δώρα του Σώματος και του Αίματος του Χριστού, μέσω των οποίων θέλησε να μας καταστήσει όμοιους μαζί του (Βενέδικτος 16^{ος} Ομιλία στις 24.4.2005)

- **Για να αυξηθούν οι μοναχικές και ιερατικές κλήσεις στη Βόρειο Αμερική και γενικότερα στις χώρες του Ειρηνικού Ωκεανού, ώστε να ανταποκριθούν στις ποιμαντικές και ιεραποστολικές ανάγκες των λαών τους.**

Η μόρφωση των ιερέων και των μοναχών είναι μέρος αναπόσπαστο για την επιτυχία του ευαγγελισμού. Γνωρίζω ότι ενδιαφέρεστε για το θέμα. Είναι βέβαιο ότι η ανθρώπινη, πνευματική, διανοητική και ποιμαντική ανάπτυξη των ιεροσπουδαστών και μοναχών, στο στάδιο της μόρφωσής τους, θα αποδώσει πολλούς καρπούς. Σας ενθαρρύνω λοιπόν να ακολουθείτε προσωπικά τον καθένα και την καθεμιά και να τους προσφέρετε συστηματικά προγράμματα επιμόρφωσης, απόλυτα απαραίτητα για την εμβάθυνση της ιερατικής και μοναχικής ταυτότητάς τους και για τον εμπλουτισμό μιας χαρούμενης δέσμευσης στην παρθενία. Προσεύχομαι επίσης για όσους εργάζονται στα ιεροσπουδαστήρια γι' αυτό το σκοπό (Βενέδικτος 16^{ος} «Θα σας δώσω ποιμένες» Νο 2 : και ομιλία σε μια ομάδα Επισκόπων που τον επισκέφτηκαν).

Προσεύχομαι
Με τις περικοπές του Ευαγγελίου των Κυριακών

Κυριακή 1^η Απριλίου 2007

Των Βαΐων : Το Πάθος κατά Λουκά

Λουκά 22, 14-23.56

Πρόκειται για τον κατ' εξοχήν «πνευματικό αγώνα». Το πλήθος άλλοτε ζητωκραυγάζει και άλλοτε καταδικάζει. Στην είσοδο της Ιερουσαλήμ ζητωκραυγάζει. Μερικές ώρες αργότερα ζητάει την καταδίκη στο σταυρικό θάνατο... Η αστάθεια της ανθρώπινης ψυχής που αποδέχεται το Σωτήρα της και με την πρώτη δυσκολία, τον εγκαταλείπει στους δημίους του! Η Τεσσαρακοστή είναι η περίοδος για να συμφιλιώσουμε τις δυο πλευρές του ίδιου νομίσματος, του σκότους και του φωτός. Από τη μια πλευρά το γόνιμο «τάλαντο» και από την άλλη το «τίμημα» της προδοσίας. Βιώνω αληθινά την Τεσσαρακοστή σημαίνει αναγνωρίζω ότι είμαι αδύναμος, και όχι πιστός στην πίστη που ομολογούμε. Αλλά ταυτόχρονα, μπορούμε να καταστήσουμε την αδυναμία μας αυτή, όχι μια δύναμη που μας συντρίβει και μας ενοχοποιεί, αλλά μια δύναμη που μας ωθεί στην επανόρθωση, στη μεταστροφή της καρδιάς που μας θέτει στο δρόμο προς την αυγή του Πάσχα... Η πνευματική ζωή είναι συνυφασμένη με τις δυνάμεις του καλού και του κακού. Πιστεύω σημαίνει αγωνίζομαι. Από εμάς έγκειται οι ζητωκραυγές των Βαΐων να οδηγήσουν προς τη ζωή και όχι προς τη σταύρωση.

Κυριακή 8 Απριλίου 2007
Η Ανάσταση του Κυρίου
Ιωάννη 20, 1-9

«Είδε και πίστεψε». Είδε ένα άδειο μνήμα. Και όμως στάθηκε τόσο σημαντικό για τον απόστολο Ιωάννη. Παρόλο που είμαστε καλεσμένοι να μπούμε στο χορό του μακαρισμού «εκείνων που δεν είδαν, αλλά πίστεψαν». Ωστόσο είναι χρήσιμο να αναρωτηθούμε τι ακριβώς είδαν ο Ιωάννης και την επόμενη Κυριακή ο Θωμάς, «και πίστεψαν». Ο Θωμάς πιστεύει γιατί ο Αναστημένος μπαίνει στη ζωή του, ο οποίος αφήνει να τον δει, να τον ακούσει, να τον αγγίξει, να τον αναγνωρίσει. Μια εμπειρία μοναδική πάνω στην οποία στηρίζεται η πίστη της Εκκλησίας. Είναι κάτι παρόμοιο με αυτό που βιώνουμε, όλοι εμείς, όταν ο Θεός γίνεται πλησίον με το Λόγο του, με τα είδη του άρτου και του οίνου ή την ώρα της προσευχής μας. Η εμπειρία όμως του Ιωάννη φαίνεται διαφορετική. Και ο Ιωάννης «είδε» μια επιτύμβια πέτρα βγαλμένη, ένα μνήμα άδειο, ένα σώμα που απουσιάζει και ίσως μια ανάμνηση της Γραφής, σύμφωνα με την οποία ο Ιησούς όφειλε να αναστηθεί. Μήπως, όλα αυτά, δεν θέλουν να μας θυμίσουν ότι η πίστη μπορεί να γεννηθεί εξίσου από μια απουσία, όπως από μια παρουσία, από ένα λόγο όπως από μια σιωπή, από ένα μνήμα άδειο, όπως από ένα μνήμα γεμάτο; Όλα αυτά μας προτρέπουν να πορευθούμε μέσα από ένα στοίχημα, από ένα ρίσκο, με το Θεό που προσφέρεται, σε ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης, γαλήνης και ειρήνης.

Κυριακή 15 Απριλίου 2007
2^η του Πάσχα : της Ευσπλαχνίας του Θεού
Ιωάννη 20, 19-31

Ήταν νύχτα. Η οικία ήταν κλειστή. Οι πόρτες αμπαρωμένες. Ο φόβος είχε αναδιπλώσει τους μαθητές στους εαυτούς των. Η σταύρωση του Ιησού, το παραλήρημα του πλήθους, οι τύψεις είχαν σημαδέψει το πνεύμα και την καρδιά των μαθητών. Τίποτα δεν φαίνεται να μπορεί να θέσει ένα τέρμα στην κατάθλιψη των μαθητών, ούτε η μαρτυρία της Μαρίας Μαγδαληνής. Μέσα σ' όλα αυτά ακούγεται ένα μήνυμα ειρήνης. Ο Εσταυρωμένος επισκέπτεται τους φίλους του. Οι καρδιές ανοίγονται, η χαρά πλημμυρίζει τα πάντα: «είδαμε τον Κύριο». Και υπάρχει ένας σοβαρός λόγος : προς εκείνους που τον είχαν εγκαταλείψει, διατηρεί τη φιλία του. Δεν είναι νεκρός, είναι ζωντανός! Τα πάντα έχουν συγχωρεθεί. Και κάτι ακόμα εξίσου σημαντικό : Ο Αναστημένος τούς δίνει το Πνεύμα του, για την αποστολή που τους εμπιστεύεται και για τη συνέχιση του έργου της συμφιλίωσης.

Και όμως η πόρτες μένουν ακόμα κλεισμένες, όπως και η καρδιά του Θωμά, ο οποίος θα αναγνωρίσει τον Κύριο οχτώ μέρες αργότερα. Και όμως ο Αναστημένος συνεχίζει, μέσα από όλες τις ανησυχίες, τους φόβους και τους δισταγμούς. Συνεχίζει το έργο της συμφιλίωσης, της λύτρωσης, δίνοντας την ειρήνη, τη δική του ειρήνη, την ειρήνη της πίστης, αντίδοτο του φόβου.

Κυριακή 22 Απριλίου 2007

3^η του Πάσχα : το αναπάντεχο ψάρεμα

Λουκά 21, 1-19

Η περικοπή αυτή κλείνει το ευαγγέλιο του αγίου Ιωάννη. Ύστερα από αυτό η ζωή ξαναπαίρνει τους κανονικούς ρυθμούς της, με τις καλές και με τις κακές τις μέρες, με τα καλά και τα άσχημα ψαρέματα. Αυτοί που είχαν αφήσει τα πάντα για να ακολουθήσουν το Χριστό, τώρα επανέρχονται στην παραλία, στις παλιές συνήθειες. Ο Πέτρος οδηγεί την ομάδα. Ωσάν να μην είχε συμβεί τίποτα. Ξαναβρίσκουν τα δίχτυα και τις βάρκες και ανοίγονται για το ψάρεμα όλη τη νύχτα. Απογοητευμένοι επιστρέφουν άπραγοι. Από την παραλία κάποιος τους καλεί, τους ζητάει λίγα ψάρια. Ο άγνωστος αναμειγνύεται στη ζωή τους, στο επάγγελμά τους: «Ρίξτε τα δίχτυα στα δεξιά». Θέλει πολύ κουράγιο, να εμπιστευτείς έναν άγνωστο και να ξαναρίξεις τα δίχτυα. Ο άγνωστος τους καλεί σε μια διαθεσιμότητα σωματική και στη συνέχεια σε μια διαθεσιμότητα πνευματική. Είναι στην καρδιά της καθημερινότητάς τους που ο Πέτρος και οι άλλοι κάνουν την πνευματική εμπειρία της δύναμης του Χριστού : «Είναι ο Κύριος»! Η καθημερινή μας ζωή είναι ο τόπος της συνάντησής μας με το Θεό. Έτσι ο Πέτρος αφήνει και πάλι τα πάντα και ρίχνεται στο νερό... και λίγο αργότερα θα του πει : «Γνωρίζεις τα πάντα, γνωρίζεις ότι σε αγαπώ».

Κυριακή 29 Απριλίου 2007

4^η του Πάσχα : Ο Καλός Ποιμένας

Ιωάννη 10, 27-30

Η Παλαιά Διαθήκη, όπως και ο Ιωάννης, επιμένουν πάνω στη φροντίδα που δείχνει ένας βοσκός απέναντι στα ζωντανά του, για να τα προστατέψει από κάθε είδους δολιοφθορείς. Ο Ιησούς είναι το οχυρό μας, ο οποίος μας οδηγεί στην πληρότητα της ζωής, την οποία όλοι επιδιώκουμε. Η φροντίδα αυτή δεν μας καθιστά παθητικούς. Πράγματι είναι αναγκαίο να ακούσουμε τη φωνή του, στα πλαίσια μιας μοναδικής σχέσης που μας ενώνει μαζί του. Και να αναγνωρίσουμε τη φωνή του μέσα από την какоφωνία του κόσμου που μας περιστοιχίζει. Καλούμαστε επίσης να αναγνωρίσουμε τους αυθεντικούς ποιμένες από τους εμπόρους της διαφθοράς. Δεν πρέπει να λησμονούμε, ότι ακολουθούμε τον Αμνό-Ποιμένα, το Χριστό του Πάσχα, ο οποίος παρόλο που αποτελεί «ένα με τον Πατέρα», παρόλο που πέρασε από τα βαθιά νερά του θανάτου. Ένα μήνυμα εμπιστοσύνης βέβαια, αλλά που δεν μας απομακρύνει από τις ουτοπίες. Μας απομένει να ζήσουμε τον αγώνα μας με τη βεβαιότητα, όμως, ότι «τίποτα δεν θα μας χωρίσει από την αγάπη του Θεού» (Ρωμ 8).

π. Δημ. Δαλέζιος

Ένας νέος άνθρωπος κι ένας νέος κόσμος

Η επιστολή προς Εφεσίους είναι ένα από τα μεγάλα ιδρυτικά κείμενα του χριστιανικού οράματος του Σχεδίου του Θεού για τον άνθρωπο και για τον κόσμο. Αναπτύσσει και εξυμνεί αυτό το Σχέδιο από την αιώνια αρχή του μέχρι την εκπλήρωσή του στο τέλος των καιρών, φωτίζοντας την ιστορική αποκάλυψή του και την ιστορική του πραγματοποίηση μέσα στο Χριστό και στην Εκκλησία του.

Ποιος έγραψε αυτό το μεγάλο κείμενο; Ο απόστολος Παύλος σίγουρα είναι ο εμπνευστής, αν δεν είναι ο ίδιος ο συντάκτης, σύμφωνα με τη γνώμη πολλών βιβλικών μελετητών. Βρίσκουμε ξανά σ' αυτό το κείμενο, πράγματι, όχι μόνο τα θρησκευτικά θέματα που ήταν αγαπητά στον Παύλο, αλλά επίσης τη συγκλονιστική εμπειρία του ανθρώπου που ένιωσε μέσα στο είναι του την ανανεωτική δύναμη του ευαγγελίου και που, μέσα σ' αυτό το φως, είδε ν' ανατέλλει ένας νέος άνθρωπος κι ένας νέος κόσμος.

Ο Παύλος υποτίθεται πως γράφει αυτή την επιστολή από τη φυλακή του στη Ρώμη: «Εγώ, ο Παύλος, ο φυλακισμένος του Ιησού Χριστού» (3,1). Καθηλωμένος ανάμεσα σε τέσσερις τοίχους, ο απόστολος σκέφτεται αυτές τις νεογέννητες εκκλησίες που φέρει μέσα στην καρδιά του. Έκθαμβος μάρτυρας της εισόδου των εθνικών μέσα στο λαό του Θεού, βλέπει σ' αυτήν, την αυγή ενός νέου κόσμου. Τη δύναμη ζωής, που φανερώθηκε στον αναστημένο Χριστό, την εμπειρία της οποίας έκανε κι ο ίδιος μέσα στη ζωή του, την ανακαλύπτει τώρα να ενεργεί μέσα στο σχηματισμό και την πρόοδο της Εκκλησίας.

Επανερχόμενος στην πηγή αυτής της ζωής, ο Παύλος τη βλέπει ν' αναβλύζει από τα αιώνια βάθη του Θεού, Πατέρα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Εκεί, μέσα σε μια καθαρή βούληση της χάρις, είχαν όλα αρχίσει «πριν τη δημιουργία του κόσμου». Μέσα στην άπειρή του αγάπη, ο Πατέρας «συλλαμβάνει» αυτό το ανήκουστο Σχέδιο: Αυτός ο Ύψιστος, ο Αιώνιος, ο Παντοδύναμος, σχεδιάζει να μεταδώσει τη ζωή του, τη χαρά του, τη δόξα του σε πλάσματα, με σκοπό να σχηματίσει μαζί τους μια αγία κοινωνία, μια κοινωνία αγάπης. Όλα από δω ξεκίνησαν.

Έκθαμβος απ' αυτό το όραμα, ο Παύλος ξεχνά τη φυλακή, τις αλυσίδες, τη μοναξιά, την απειλή θανάτου κι αρχίζει να ευλογεί και να εξυμνεί. Όλο του το είναι σκιρτά. Υμνεί το αιώνιο Σχέδιο του Θεού, αυτό το μεγάλο Σχέδιο αγάπης που είχε κρατηθεί κρυμμένο απαρχής στο Θεό, και φανερώθηκε μέσα στον ανεξερεύνητο πλούτο του μυστηρίου του Χριστού. Ένα μυστήριο που τώρα φανερώνεται μέσα στην εκκλησία όπου η πνοή του Πνεύματος, που ανάστησε τον Ιησού, συναθροίζει όλους τους ανθρώπους, Ιουδαίους και εθνικούς. Ένας νέος λαός γεννιέται με το σημάδι της παγκοσμιότητας, ο λαός των γιων του Θεού που σχηματίζει το Σώμα του Χριστού.

Και το βλέμμα του Παύλου καθοδηγούμενο από την πνοή του Πνεύματος, βλέπει αυτό το Σώμα να μεγαλώνει, να φτάνει στην πληρότητά του. Το ενατενίζει ήδη μέσα

στην πληρότητά του, στο Χριστό, το μοναδικό Υιό του Θεού, κορύφωση και ανακεφαλαίωση όλης της δημιουργίας.

Μ' αυτό το όραμα ελπίδας, ο συγγραφέας της επιστολής στους Εφεσίους ήθελε να ενδυναμώσει τους πιστούς μέσα στην πορεία της ιστορίας μετά το θάνατο και την ανάσταση του Χριστού. Είχαν διαβεί ένα σταθμό, τώρα άρχιζε ένας νέος μέσα στο ζετύλιγμα του Σχεδίου του Θεού. Δε θα υπάρχει επιστροφή προς τα πίσω. Τίποτα δε θα σταματήσει την πραγματοποίηση αυτού του Σχεδίου αγάπης. Μια νέα πραγματικότητα φανερώθηκε, προοίμιο του νέου κόσμου: η Εκκλησία, Σώμα του Χριστού, κοινωνία του Θεού με τους ανθρώπους και των ανθρώπων αναμεταξύ τους: «Τα παλιά πέρασαν, όλα έχουν γίνει καινούρια» (Β' Κορ 5, 17β).

Αυτή η επιστολή έχει ένα μεγάλο θεολογικό και πνευματικό πλούτο. Δυο πράγματα μου έκαναν ιδιαίτερα εντύπωση. Είναι ουσιώδη και πάντα επίκαιρα. Αυτά θα ήθελα να φανερώσω σ' αυτό το βιβλίο.

1^{ov}) Το Σχέδιο του Θεού, που παρουσιάζεται σ' αυτή την επιστολή, είναι μια συγκλονιστική αποκάλυψη της ανεξερεύνητης Πατρότητας του Θεού. Στην αρχή των πάντων υπάρχει αυτή η απεριόριστη μετάδοση, που ο Θεός μέσα στην αγάπη του, θέλει να κάνει της ζωής του, της αγιοσύνης του και της δόξας του σε πλάσματα. Ο Χριστός, ο Θεάνθρωπος είναι σ' αυτό το Σχέδιο του Πατέρα η πρώτη και η πλήρης έκφραση αυτής της θεϊκής μετάδοσης στον άνθρωπο. «Πρωτότοκος κάθε πλάσματος» μέσα στη σκέψη του Πατέρα, σ' αυτόν μεταδίδει την πληρότητα της θεότητάς του, στο πρόσωπο του αιώνιου Υιού.

Κι εμείς έχουμε κληθεί, δια της χάρις, να συμμετάσχουμε στην υϊκή πληρότητα του Χριστού, για να σχηματίσουμε μαζί του τον μοναδικό Υιό του Θεού μέσα στη δόξα της Ενσάρκωσής του.

Έτσι μας δόθηκε να εισέλθουμε μέσα «στο μήκος, στο πλάτος, στο ύψος και στο βάθος αυτού του Μυστηρίου αγάπης που είναι «ο Θεός και Πατέρας του Κυρίου μας Ιησού Χριστού»: «Ένας Θεός και Πατέρας όλων, που κυριαρχεί σ' όλους, ενεργεί μέσα σ' όλους και κατοικεί σε όλους» (Εφ 4, 6).

2^{ov}) Αυτό το μεγάλο Σχέδιο του Θεού που μπορεί να φανεί, εκ πρώτης όψεως, πως μας ξεριζώνει από τη γη, είναι επίσης ο δρόμος του ανθρώπου: ο δρόμος της ολοκλήρωσής του, τόσο μέσα στην προσωπική του διάσταση όσο και μέσα στην κοινοτική και την παγκόσμια. Διότι αυτό το Σχέδιο που προορίζει τον άνθρωπο στη θεϊκή κοινωνία μέσα στο Χριστό, τον ανοίγει συγχρόνως στην πληρότητα της ανθρώπινης υπόστασής του: τον κάνει να μεγαλώσει μέχρι να γίνει «ώριμος και να φτάσει στην τελειότητα που μέτρο της είναι ο Χριστός» (Εφ 4, 13β).

Το όραμα του κόσμου που μας προσφέρει η επιστολή στους Εφεσίους είναι πράγματι το όραμα ενός κόσμου σε ανάπτυξη. Η δύναμη του Πνεύματος, που ανάστησε τον Ιησού, είναι τώρα εν δράσει μέσα στον κόσμο. Είναι μια δύναμη ζωής και ανάστασης. Στην καρδιά του παλιού διηρημένου και αλληλοσπαραγμένου κόσμου, λεία της βίας κι ανίκανου να ελευθερωθεί, το Πνεύμα επιβεβαιώνεται σα μια δύναμη συμφιλίωσης, συνάθροισης και ενότητας. Ανοίγει και πάλι το δρόμο του ανθρώπου προς την ανθρωπότητα, τη μεγάλη ανθρωπότητα. Στοχεύει να δημιουργήσει ανάμεσα σ' όλους τους ανθρώπους μια κοινωνία όπου «δεν υπάρχει πια Ιουδαίος και ειδωλόλατρης, δεν υπάρχει δούλος και ελεύθερος, δεν υπάρχει

άντρας και γυναίκα. Όλοι σας είστε ένας, χάρη στον Ιησού Χριστό» (Γαλ 3, 28). Μια κοινωνία, όπου κάθε πρόσωπο θα αναγνωρίζεται και θα χαιρετιέται ως μοναδικό μέσα σ' ένα αδελφικό σύνολο.

Ένα τέτοιο μήνυμα είναι περισσότερο από ποτέ άλλοτε επίκαιρο, ζούμε σ' ένα κόσμο που, παρ' όλες τις δηλώσεις του για ανθρώπινα δικαιώματα, παραμένει, από πολλές πλευρές, ένας κόσμος απάνθρωπος. Σήμερα, ο κόσμος μας έχει πιαστεί στα δίκτυα της παγκοσμιοποίησης. Θα ήταν αυταπάτη να περιμένουμε απ' αυτό το παγκόσμιο φαινόμενο να γεννηθεί αυτομάτως μια ανθρώπινη κοινότητα, έστω και λίγο αδελφική.

Η ανθρωπότητά μας κινδυνεύει, αφημένη μόνο στις δικές της ικανότητες, να βρεθεί πάνω σε δρόμους ακόμη πιο απάνθρωπους. Ο κίνδυνος ενός τέτοιου φαινομένου είναι, πράγματι, να καταλήξει σε μια εξομοιωτική συνολικότητα μέσα στην οποία τα πρόσωπα καθώς κι οι κοινότητες θα υποστούν δοκιμασίες τόσο στην ψυχή όσο και στον πολιτισμό τους και θα καταντήσουν σε μια ανώνυμη ομάδα, την οποία θα μπορούν να μεταχειρίζονται οι δυνάμεις του χρήματος.

Θα υπήρχε τότε κίνδυνος για συγκρούσεις σε σχέση με την ταυτότητα του καθενός, από αντίδραση και μόνο. Κι αυτές δε θα είναι οι λιγότερο βίαιες. Ένα πράγμα είναι βέβαιο: οι ανθρώπινες σχέσεις μας σφίγγουν κάθε μέρα και περισσότερο. Πρέπει να ξέρουμε αν αυτές θα πιαστούν σ' ένα κλοιό που τις συνθλίβει ή θα σωθούν μέσα σε μια αληθινή ανθρώπινη κοινότητα. Απ' αυτό εξαρτάται η ολοκλήρωση του ανθρώπου.

Πώς ο άνθρωπος μπορεί να παγκοσμιοποιηθεί χωρίς να χάσει την προσωπικότητά του; Πώς μπορεί αυτός να ανοιχτεί στην πλήρη του διάσταση χωρίς να χαθεί μέσα σ' ένα ανώνυμο σύνολο; Αυτό δεν είναι δυνατόν, τελικά, παρά μόνο όταν αυτός δεχτεί την Πνοή της δημιουργικής ζωής που είναι στην αρχή των πάντων. Μόνο αυτή η θεϊκή Πνοή, πράγματι, μπορεί ν' απελευθερώσει την αγάπη μας από τα στενά όρια μέσα στα οποία την κλείνουμε, και να την κάνει να μεγαλώσει στις διαστάσεις του Σχεδίου του Θεού.

Δεν αρκεί, πράγματι, να διαλέξουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα και την παγκόσμια αδελφοσύνη, για να γίνουν αυτά πραγματικότητα. Οι καλές προθέσεις, ακόμη κι οι καλύτερες δηλώσεις σκοντάφτουν πάντα στο πάθος για εξουσία, στη δίψα για υπάρχοντα, στη μαγεία του χρήματος και της ηδονής. Η καρδιά του ανθρώπου πρέπει ν' αλλάξει. Άραγε μπορεί αυτή ν' αλλάξει από μόνη της; Πού θα βρει αυτή τη δύναμη ανανέωσης, αν όχι ανοίγοντας τον εαυτό της στη μεγάλη Πνοή της δημιουργικής και θεοποιού Αγάπης που φανερώθηκε μέσα στο Χριστό; Μόνο αυτή η Αγάπη που μας δημιούργησε μπορεί να κάνει να διασπαστεί το μικρό μας σύμπαν και να απελευθερώσει την ικανότητα αγάπης που έχει βάλει μέσα μας. Αυτό δείχνει την επικαιρότητα του μηνύματος της επιστολής στους Εφεσίους.

«Ο κόσμος μέσα στον οποίο ζω είναι ένας κόσμος κλειστός» έγραφε ο Σαγκάλ. Περισσότερο από ποτέ, πρέπει να μάθουμε να ζούμε μέσα σ' ένα κόσμο ανοιχτό.

Ανοιχτό στην Πνοή της ζωής και της αγάπης που υπερβαίνουν τα όριά μας. Αυτή μόνο μπορεί να μας συγκεντρώσει, μέσα στο σεβασμό των διαφοροποιήσεών μας, και να δημιουργήσει ανάμεσά μας μια αληθινή κοινωνία, κατ' εικόνα της τριαδικής

κοινωνίας όπου καθένα από τα Πρόσωπα αναγνωρίζεται κι αγαπιέται μέσα στην ενότητα ενός μοναδικού Θεού.

Σήμερα, στις παλαιοχριστιανικές χώρες μας, πολλοί χριστιανοί έχουν χάσει τον ενθουσιασμό και τη χαρά που προέρχονται από την πίστη. Δεν βλέπουν πια μέσα στο χριστιανισμό παρά «εντολές και παρωχημένες απαγορεύσεις». Απέναντι σ' αυτή την κατάσταση, πρέπει να βρούμε ξανά την ορμή και την αγαλλίαση του χαρμόσυνου μηνύματος. Πώς; Αναζητώντας και πάλι το Σχέδιο του Θεού μέσα στην αρχική του δόξα. Αυτό το όραμα ενός Θεού, που είναι βασικά Πατέρας, που μας δημιουργεί εν Χριστώ, για να μας κάνει συμμετοχούς της ενδόμυχης ζωής του και της θεϊκής χαράς που υπάρχουμε και που δεν παύει να μας προσφέρει αυτή την ευτυχία, μας απελευθερώνει απ' όλες τις μοναξιές μας κι απ' όλα τα κλεισίματά μας. Μας δίνει φτερά, τα μεγάλα φτερά της ελπίδας. Καθοδηγούμενοι απ' αυτή τη μεγάλη αγάπη, ανοιγόμαστε σ' ένα μελλοντικό σχέδιο που αποδίδει στον άνθρωπο όλο του το ανάστημα, όλο του το μεγαλείο. Για να πούμε την αλήθεια, βρίσκουμε ξανά την ορμή της δημιουργικής αγάπης, που μας καθιστά ικανούς να πραγματοποιήσουμε μια αδελφική ανθρώπινη κοινότητα, κατ' εικόνα του Θεού και σε κοινωνία με τη ζωή του.

Éloi Leclerc

Προδημοσίευση Προλόγου

*«Ο Πατέρας ο άπειρος» Μια ανάγνωση της προς Εφεσίους επιστολής
Μτφρ. Αδ. Αγνή Αλμπέρτη, Ουρσουλίνα*

Κοντά στους φτωχούς

Χριστιανική Αγάπη: αμφίδρομη συμπόρευση ή μονόδρομη ελεημοσύνη;

Έφερνε το γιο της κάθε Κυριακή στην Εκκλησία μέσα σε ένα μωρουδιακό καροτσάκι που το άφηγε διακριτικά στο στενό διάζωμα που χωρίζει τον προθάλαμο με τα τελευταία στασίδια. Κάθονταν σιγά, διακριτικά, σαν να προσπαθούσε ή να ευχόταν μέσα της να μπορούσε να γίνει αόρατη κι αυτή και το ανάπηρο παιδί της. Ο μικρός της αντίθετα φαίνονταν να απολαμβάνει την ατμόσφαιρα της εκκλησίας! Έβγαζε μικρές στριγκλιές ενθουσιασμού σε ό,τι έλεγε ο ιερέας, τον χαιρετούσε και του χαμογελούσε σαν να καταλάβαινε τα πάντα. Μια μέρα κάθισα πιο κοντά στην πόρτα, και μπόρεσα να παρατηρήσω καλύτερα την είσοδό της στην εκκλησία. Η ίδια ρουτίνα : Μπήκε όσο πιο αθόρυβα μπορούσε «παρκάροντας» όπως πάντα το καροτσάκι με τον μικρό Άλεξ δίπλα της. Τότε είδα το βλέμμα του Άλεξ να συναντιέται με το βλέμμα του ιερέα! Αυτό ήταν λοιπόν! Ο ιερέας ακτινοβολούσε τόση χαρά που ξανάβλεπε μετά από μια εβδομάδα το μικρό του φίλο που το θερμό εκείνο χαμογελαστό καλωσόρισμά του ήταν υπεραρκετό να κάνει τόσο ευτυχισμένο

τον Άλεξ ώστε να γελά, να χτυπάει παλαμάκια και να κάνει την κατά τ' άλλα «καθώς πρέπει» για τους υπόλοιπους λειτουργία σκέτο γλέντι! Απεφάσισα να ζητήσω στο τέλος της λειτουργίας από τον ιερέα να με συστήσει στη μητέρα του Άλεξ για να δω κατά πόσο θα μπορούσα να τη βοηθήσω και προσηλώθηκα στο κήρυγμα.

Το ευαγγέλιο της ημέρας ήταν η θεραπεία του λεπρού. Ένα θαύμα του Χριστού που μπορεί να φαίνεται σαν όλα τ' άλλα, όμως εκείνη την ημέρα για την ψυχή μου, έγινε ένα θαύμα εξ' ολοκλήρου καινούριο! Σαν να το άκουγα για πρώτη φορά! Τα λόγια του ιερέα βυθίστηκαν μέσα μου σαν βάλαμο δίνοντας απαντήσεις στα τότε ερωτηματικά μου ως προς την αγάπη του Ιησού προς τους πονεμένους της εποχής του, μια αγάπη διαχρονική, που έφθανε στα τρίςβαθα της κάθε πονεμένης ψυχής και όντας **αγάπη ταπεινή, άγγιξε**, και συμπορευόμενη με την ψυχή, παρηγορούσε και ενδυνάμωνε! «Εκείνος άπλωσε το χέρι του, τον άγγιξε, και είπε : θέλω να καθαριστείς από τη λέπρα» Λκ 5,13. Φαντάστηκα το συμπονετικό χέρι του Ιησού να αγγίζει το λεπρό, και ένιωσα το βλέμμα Του να απλώνεται μέσα από τους αιώνες και να με κοιτάζει! Ναι! Ο Ιησούς άγγιξε το λεπρό! Δεν του αρκούσε να τον θεραπεύσει! Έπρεπε και να χύσει το βάλαμό του στην πληγωμένη ψυχή του λεπρού αγγίζοντάς τον ! Λέγοντάς του έτσι ότι η λέπρα σου για μένα είναι ένα απλό κομμάτι του είναι σου που εγώ το ξεπερνάω, το θεραπεύω και πάω μπροστά, γιατί για μένα δεν είσαι μόνο μια αρρώστια, αλλά ένα αγαπημένο μέρος του θαύματος της ζωής και της Δημιουργίας ! Αν θες, μπορείς από τώρα να φέρεις σε όλους το μήνυμα αγάπης που ο Δημιουργός σου έχει κρύψει μέσα στην καρδιά σου!

Εκείνη την στιγμή, στράφηκα στη μαμά του Άλεξ, την κοιτάξα και χαμογέλασα.(αργότερα η ίδια θα μου διηγούνταν για αυτό το χαμόγελο σαν κάτι που την είχε ξαφνιάσει και γεμίσει υποψίες). Δεν χρειάζονταν κανένας ιερέας για να με συστήσει σ' αυτή τη γυναίκα ! Ο καθένας μας μέσα από την κοινωνία αγάπης γίνεται Χριστός που συμπορεύεται με τους συνανθρώπους του χωρίς όμως να είναι ή να χρειαστεί να προσποιηθεί πως είναι ο «Σωτήρας» του άλλου. Θα την πλησίαζα από μόνη μου, και σαφώς όχι για να...τη βοηθήσω, αλλά για να τη γνωρίσω! Να δημιουργήσω ίσως μια φιλία μαζί της, κι αν θα μπορούσα στο μέλλον να τη βοηθήσω, σίγουρα θα το έκαμα, αλλά η αρχική μου πρόθεση θα ήταν μόνο να συμπορευτώ μαζί της, ξέροντας ότι μέσα από την αμοιβαιότητα μιας φιλίας δεν θα χρειάζεται πια να τονώσω τον προσωπικό μου εγωισμό ότι κάποιος εξαρτάται από τη δική μου γενναιοδωρία, γιατί ο καρπός της αμοιβαιότητας θα πλούτιζε και εμένα και αυτήν.

Οι επόμενοι μήνες ήταν οι πιο πλούσιοι και οι πιο όμορφοι που μπορώ να θυμηθώ από τα πρώτα χρόνια της ενήλικης ζωής μου. Η γνωριμία μου με την Κάθυ και τον υπέροχο Άλεξ, σημάδεψε και πλούτισε όχι μόνο την ψυχή μου αλλά έβαλε και τους πρώτους σπόρους της κλήσης μου. Δύο πρόσωπα που οι περισσότεροι τα λυπόντουσαν ή τα απέφευγαν και σαφώς κανείς δεν μπορούσε να κερδίσει κάτι από αυτά αφού έβλεπαν σ' αυτούς μόνο μιζέρια και αρρώστια, γίνανε για μένα πηγή πλούτου, ανάτασης και χαράς αφού όταν πήγαινα στο σπίτι της ήταν για μένα μια γιορτή. Ο Άλεξ, απαιτητικός και ανεξάρτητος, δεν ανέχονταν να τον ταΐζει μια

γυναίκα! Μου άρπαζε το κουτάλι από το χέρι και έτρωγε μόνος του, ενώ στο τέλος μου χάριζε το πιο θριαμβευτικό του χαμόγελο γιατί τα είχε καταφέρει! Διάλεγε τη μουσική που θα άκουγε, και ... αλίμονό μας αν το ρίχναμε στην κουβέντα και τον ξεχνούσαμε έστω και για λίγο! Απολάμβανε τη βροχή όσο και τον ήλιο, κι έτσι πηγαίναμε βόλτες μαζί ό,τι καιρό κι αν είχε δοξάζοντας το Θεό για βροχή και για κρύο, και για εκείνη τη γλυκιά φίλια που μας έκαμε να μοιραζόμαστε τόσο ειρηνικά και αδελφικά όλα τα δώρα του Θεού και μας ένωνε σε κάθε όμορφη στιγμή της ζωής μας! Αλλά αυτό που έζησα έντονα όσον καιρό ακόμα έμειναν η Κάθυ και ο Άλεξ στην Ελλάδα ήταν η συνεχής παρουσία του Ιησού σε ό,τι κι αν κάναμε! Χωρίς να έχω την παραμικρή διάθεση να υποδυθώ το ρόλο της φιλόφρονος που βοηθάει κάθε αναγκασμένο, και βιώνοντας μια ζωντανή φίλια όπως και κάθε άλλη με *οποιοδήποτε άνθρωπο*, ο Ιησούς μου έκανε κάθε φορά όλο και πιο πολύ το δώρο της Παρουσίας Του. Δεν υπήρξε μέρα που να περάσω μαζί τους και να μην έχω ακούσει μέσα από αυτούς τον Ιησού να μου μιλάει για την ίδια τη ζωή μου, τις επιλογές μου, τις χαρές και τις λύπες μου, τη δύναμη και την αδυναμία μου, την αμαρτωλότητά μου και την κρυμμένη από το Θεό Χάρη μέσα στην ψυχή μου. Προσπαθώντας να καταλάβω όλη αυτή τη βροχή χάριτος σ' εκείνη την περίοδο της ζωής μου, αντιλήφθηκα μια μεγάλη αλήθεια : *Έγινα φίλη της Κάθυ και του Άλεξ όχι μόνο τις στιγμές που αυτοί βρίσκονταν σε δύσκολη κατάσταση, αλλά για κάθε τους στιγμή!* Με πλούτιζε η χαρά τους, η δύναμή τους, η ζεστασιά της αγάπης τους, τα απλά πράγματα που μοιραζόμασταν μαζί χωρίς να χρειάζεται οπωσδήποτε να υπάρχουν δραματικές καταστάσεις, αλλά ούτε επανέφερα την κουβέντα σε αυτές τις δραματικές καταστάσεις όταν αυτές είχαν περάσει ή απλά η Κάθυ δεν τις ανέφερε πια! Γευόμουν μαζί τους ό,τι μας έδινε ο Θεός εκείνη τη στιγμή!

Πρόσφατα, πήρα το θάρρος μετά από πολλά χρόνια, και με πολλές άλλες εμπειρίες, να μιλήσω ανοιχτά σε κάποιους γονείς ατόμων με ειδικές ανάγκες για να απαντήσω σε αυτή τη λανθάνουσα αντίληψή τους ότι εμείς οι νέοι του *Πίστη και Φως* είμαστε οι ήρωές τους γιατί ενώ από αυτούς δεν έχουμε να λάβουμε, είμαστε έτοιμοι να δώσουμε τόσα πολλά. Το βρήκα πολύ δύσκολο να τους πείσω για το πόσο πολύτιμοι είναι για εμάς, για το πόσα πράγματα μας προσφέρουν και μας μαθαίνουν με τη μαρτυρία τους και για την επιθυμία μας να τους συναναστρεφόμεστε όλο και πιο πολύ αφού είναι για μας μια φίλια υπέροχη, αδελφική και πολύτιμη για την προσωπική μας ωρίμανση. Βρήκα δυσπιστία. Πιστεύω ωστόσο ότι τέτοιου είδους απαντήσεις ανακαλύπτονται και ξετυλίγονται κατά την ανθρώπινη πορεία, μόνο μέσα από τις πιο ενδόμυχες εμπειρίες αγάπης. Είναι φυσικό άνθρωποι που έχουν επανειλημμένα απορριφθεί και πληγωθεί, που είναι άρρωστοι και γι' αυτό έχουν μπει στο περιθώριο, που είναι ηλικιωμένοι, και γι αυτό κανείς πια δεν πιστεύει ότι μπορούν να προσφέρουν, να θεωρήσουν όσους τους πλησιάζουν και τους αποδέχονται, ως ήρωες! Αυτό που θεωρώ διαβρωμένο είναι ότι η αντίληψη της χριστιανικής αγάπης, ακόμα και μέσα στις εκκλησίες μας ορθόδοξες, καθολικές ή διαμαρτυρόμενες, έχει σ υ ρ ρ ι κ ν ω θ ε ί σε μια μονόδρομη ματαιοδοξία «ελεημοσύνης» που αγνοεί την οντότητα των πιο μικρών, εκείνων ακριβώς με τους οποίους ταυτίστηκε τόσο απόλυτα ο Ιησούς Χριστός, αγνοεί την ανεξάντλητη

δυνατότητά τους να προσφέρουν, να είναι ζωντανά σημεία αναφοράς, αλλά και προσφοράς στους άλλους! Βλέπει σε αυτά τα πρόσωπα μόνο την αδυναμία, την αναπηρία, την ανημποριά, δίνοντας σε αυτά δυσανάλογες διαστάσεις από εκείνες της ποιότητας, του χαρακτήρα, της προσωπικότητας με όλα της τα χαρίσματα των επιθυμιών αλλά και των ανεξάντλητων δυνατοτήτων, της προσφοράς της πιο αληθινής και της αυθεντικής αγάπης. Όταν εμείς οι χριστιανοί αρχίσουμε να ταυτιζόμαστε με το Χριστό που προσεγγίζει και θεραπεύει, με εκείνον το Χριστό που σαρκώθηκε για να συμπορευτεί, να συνυπάρξει και να συμπάσχει παίρνοντας πάντα κατώτερη θέση ακόμα και από αυτήν του υπηρέτη που πλένει τα πόδια των μαθητών, τότε ίσως να παραιτηθούμε από την επιδίωξη μας να υιοθετούμε την σωτηριολογική του διάσταση, για την οποία ούτε ο ίδιος ποτέ του δεν καυχήθηκε, και να την προβάλλουμε σ' εμάς τους ίδιους. Τότε μόνο θα έχουμε μάθει ότι σωθήκαμε από τον δικό του πλούτο ταπεινής αγάπης. Αγάπης που παρουσιάζονταν ως εκείνη που υπηρετεί, συνοδοιπορεί προς Εμμάους και που διαλέγει την τελευταία θέση από τη φάτνη και το Σταυρό μέχρι την Ευχαριστία, όπου γίνεται η τροφή μας. *«Από το δικό του πλούτο πήραμε όλοι εμείς τη μια δωρεά πάνω στην άλλη»* Ιω 1:16.

Κάποτε, ίσως να βρούμε το κουράγιο, όταν μας επαινούν και μας εγκωμιάζουν για σωτήρες, να διακηρύξουμε ξεκάθαρα και άφοβα πως ο μοναδικός τους Σωτήρας και ήρωας είναι Εκείνος που σταυρώθηκε γι' αυτούς, και ότι εμείς είμαστε μόνο αδέρφια τους που θέλουν, ως πραγματικά αδέρφια, να συμπορευτούν σε **μια αμφίδρομη και αμοιβαία σχέση αγάπης, έγνοιας και αλληλεγγύης.**

Ναταλή Κολλάρου

Με στήριγμα στο παρελθόν, ζώντας το παρόν και ανοιχτοί με εμπιστοσύνη στο μέλλον

Εγκύκλιος επιστολή 4 Μαρτίου 2007

*Προς
τον Ιερό Κλήρο, τις Μοναστικές Κοινότητες
και ευσεβή Λαό της Ι. Αρχιεπισκοπής*

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Σύναξη της τοπικής μας Εκκλησίας, από τις 18 μέχρι τις 21 Νοεμβρίου του 2003, υπήρξε αναμφίβολα ένα γεγονός στα χρονικά της Εκκλησιαστικής μας Επαρχίας.

Όλο το Πλήρωμα της Εκκλησίας μας: Ιερός Κλήρος, Μοναχικά Τάγματα και Λαϊκοί πιστοί «στηριζόμενοι στο παρελθόν, ζώντας το παρόν και ανοιγόμενοι με εμπιστοσύνη στο μέλλον», όπως μας προέτρεπε τότε ο αείμνηστος Πάπας Ιωάννης-Παύλος ο Β΄, μελετήσαμε τη νέα κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα η τοπική μας Εκκλησία, αλληλοενημερωθήκαμε ακούοντας και σχολιάζοντας τις διάφορες εισηγήσεις και, με τις Προτάσεις στις οποίες κατέληξε η Σύναξη, αναλάβαμε με νέο δυναμισμό την αναζωογόνηση της τοπικής μας Εκκλησίας.

2. Η «Επιτροπή για την Εφαρμογή της Συνάξεως», την οποία συνέστησα πριν από τρία χρόνια, επιτέλεσε ένα σπουδαίο έργο και, με τις μηνιαίες συναντήσεις της και τις επισκέψεις στις Ενορίες, βοήθησε στην επί μέρους διαπίστωση και ανάλυση θεμάτων, και στην προετοιμασία ενός Ποιμαντικού Προγράμματος.

3. Εκείνο που πρέπει όλοι μας να αντιληφθούμε είναι ότι το πρόσωπο της τοπικής μας Εκκλησίας έχει αλλάξει πάρα πολύ, τόσο ως προς τη σύνθεσή του όσο και ως προς τη γεωγραφική κατανομή των πιστών.

Τα φαινόμενα που είχαμε, πριν από μερικές ακόμη δεκαετίες, στον περίβολο του Καθεδρικού μας Ναού του Αγίου Διονυσίου και μερικών άλλων Ναών του

κέντρου των Αθηνών, με την παρουσία καθολικών κυρίως από τα νησιά, βλέπουμε σήμερα να επαναλαμβάνεται με καθολικούς που προέρχονται από διάφορα μέρη της υφηλίου.

Εν τω μεταξύ, το κέντρο των Αθηνών δεν έχει πια παρά ελάχιστους έλληνες καθολικούς. Οι νέες οικογένειες των ελλήνων καθολικών δεν βρίσκονται πια στο κέντρο, αλλά στα παλαιά προάστια της Πόλεως ή σε νεότερους οικισμούς πίσω από τα βουνά που περικλείουν το λεκανοπέδιο της Αττικής. Οι Ναοί του κέντρου της Πόλεως γεμίζουν τώρα από καθολικούς άλλων λαών, εθνών, φυλών και γλωσσών, που βρίσκουν σ' αυτούς όχι μόνο τον τόπο προσευχής αλλά και κοινωνικής συναντήσεως, και καθιστούν την Εκκλησία μας πραγματικά καθολική όχι μόνο οντολογικά αλλά και στην πράξη.

Στη νέα αυτή κατάσταση η τοπική μας Εκκλησία καλείται να διατηρήσει την ενότητά της, να βρει τον τρόπο και τα κατάλληλα μέσα για εμβάθυνση της πίστεως όλων των καθολικών μας, ανεξάρτητα από γλώσσα και προέλευση, να προβλέψει με διορατικότητα για το μέλλον, θέτοντας τις βάσεις εκείνες πάνω στις οποίες θα μπορέσει να αναπτυχθεί το πνευματικό της οικοδόμημα.

2. ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

4. Ένα από τα βασικά αιτήματα της Συνάξεως αφορούσε ακριβώς στην πίστη: στην **εμβάθυνση της πίστεως** εκ μέρους κάθε μέλους της Εκκλησίας και στη μετάδοσή της ιδίως στα παιδιά, που αποτελούν το μέλλον της Εκκλησίας.

5. Εφόσον το βασικό κύτταρο της Εκκλησίας, ως λαού συναγμένου από την ενότητα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, είναι η **οικογένεια**, «η κατ' οίκον εκκλησία» (πρβλ. Ρωμ. 16,5. Α' Κορ. 16,19), πρέπει από εκεί να αρχίσει κάθε πρωτοβουλία για την εμβάθυνση της πίστεως. Οι γονείς είναι οι πρώτοι κατηχητές και οι πρώτοι δάσκαλοι των παιδιών τους.

Όμως η καθημερινή πείρα μάς λέγει ότι σήμερα η οικογένεια βρίσκεται σε κρίση. Πολλοί γονείς, μέσα στην καταναλωτική μας κοινωνία, δεν επιτελούν όσο θα έπρεπε το καθήκον τους ως προς τη μετάδοση της πίστεως στα παιδιά τους. Η Εκκλησία, ως κοινότητα και κοινωνία πιστών, πρέπει να έλθει αρωγός με **μια βελτιωμένη κατήχηση των παιδιών**.

6. Σε επίπεδο Αρχιεπισκοπής, η **Κατηχητική Επιτροπή καλείται να δραστηριοποιηθεί περισσότερο**, φροντίζοντας για τη συνεχή επιμόρφωση των παλαιών και των νέων κατηχητών, με τα κατά καιρούς σεμινάρια ή ημερίδες κατηχητικής επιμορφώσεως, όπου πρέπει να συμμετέχουν όσοι έχουν αναλάβει την αποστολή του Κατηχητή.

7. Στο έργο αυτό θα βοηθήσει η «**Συμβουλευτική Επιτροπή για το Κατηχητικό**» η οποία αποτελείται από τα άτομα εκείνα που έχουν κάνει ειδικές

σπουδές στο εξωτερικό στην Κατηχητική, στην Ποιμαντική ή σε άλλες παρεμφερείς θεολογικές επιστήμες. Τα πρόσωπα αυτά καλούνται να βοηθήσουν και στη βελτίωση ή συγγραφή κατηχητικών βοηθημάτων τόσο για τα παιδιά όσο και για τους κατηχητές.

8. Και για να έχει καλύτερη απόδοση όλο το κατηχητικό έργο στην Εκκλησιαστική μας Επαρχία, θα δημιουργηθεί **θέση έμμισθου Υπευθύνου για την Κατήχηση.**

9. Όμως η εμφάθυνση της πίστεως δεν αφορά μόνο στα παιδιά. **Οι έφηβοι και οι νέοι**, παρά τις μεγάλες δυσκολίες προσεγγίσεώς τους, αποτελούν το εκλεκτό εκείνο τμήμα της εκκλησιαστικής κοινότητας που έχει ανάγκη από μεγαλύτερη φροντίδα.

Το έργο, που ήδη γίνεται στον τομέα αυτό, πρέπει να στηριχθεί ακόμη περισσότερο εκ μέρους όλων, ιδίως των Εφημερίων και των Μοναχικών Κοινοτήτων.

10. Η εμφάθυνση της πίστεως δεν σταματά στην παιδική και νεανική ηλικία. Εκεί τίθενται οι βάσεις για την ανάπτυξη της πίστεως εφ' όρου ζωής. Η πίστη πρέπει συνεχώς να τροφοδοτείται και να αυξάνει σε κάθε μέλος της Εκκλησίας και να φανερώνεται με τα έργα, διότι *«η πίστη χωρίς τα έργα είναι νεκρή»* (Ιακ. 2, 17- 20).

11. Εφόσον η Εκκλησία συγκεντρώνεται ως λαός του Θεού κάθε Κυριακή για να τελέσει τη Θεία Ευχαριστία, ακούγοντας το Λόγο του Θεού και προσφέροντας τη Θυσία του Κυρίου, θα πρέπει ολόκληρη αυτή η **Σύναξη να είναι κατηχητική.** Σ' αυτήν το κάθε μέλος της Εκκλησίας συμμετέχει ανάλογα με τη θέση που έχει στο Μυστικό Σώμα του Χριστού. Ο ρόλος του Ιερέα είναι αναντικατάστατος. Εκείνος, χάρη στο Μυστήριο της Ιεροσύνης, τελεί τη Θεία Λειτουργία, προσφέροντάς την, ως άλλος Χριστός, στο Θεό Πατέρα υπέρ του λαού, μέσα στην ενότητα που χορηγεί το Πνεύμα το Άγιο. Χειροτονημένος λειτουργός είναι και ο Διάκονος, ο οποίος, λόγω ακριβώς της διακονικής του Χειροτονίας, μπορεί να τελέσει ορισμένες Ιερές Ακολουθίες, σύμφωνα με όσα προβλέπουν οι Ιεροί Κανόνες και η Παράδοση της Εκκλησίας.

12. Μέρος αναπόσπαστο της Θείας Λειτουργίας είναι το κήρυγμα. **Είναι καθήκον όλων των Ιερέων και Ιερομονάχων να βελτιώνουν συνεχώς το κήρυγμα,** το οποίο πρέπει να γίνεται όχι μόνο τις Κυριακές και τις Εορτές, αλλά και σε άλλες περιστάσεις, κατά τις οποίες συγκεντρώνονται πιστοί για την τέλεση της Θ. Λειτουργίας, όπως είναι π.χ. τα Μνημόσυνα. Ο λαός του Θεού πρέπει να βρίσκει σε κάθε Θ. Λειτουργία την τροφή του Λόγου του Θεού μαζί με την τροφή της Ευχαριστίας. **Η συλλογική προετοιμασία του κηρύγματος από ομάδα Ιερέων και Ιερομόναχων θα βοηθήσει αποτελεσματικά για μια πιο ουσιώδη πνευματική τροφή των πιστών.**

Σε ιδιαίτερες περιόδους του Λειτουργικού Έτους, όπως είναι οι Περίοδοι της Παρουσίας και ιδίως της Αγίας Τεσσαρακοστής, οι πιστοί είναι ακόμη περισσότερο διατεθειμένοι να ακούσουν, να μελετήσουν και να βάλουν σε πράξη το Λόγο του Θεού. Κι έχουν απαίτηση από τους ποιμένες να κηρύττουν και να ερμηνεύουν το Λόγο του Θεού σύμφωνα με την Παράδοση και τη διδασκαλία της Εκκλησίας.

Όπως τονίζει και ο Απόστολος Παύλος: η πίστη προέρχεται από την ακοή και η ακοή από το λόγο του Χριστού (πρβλ. Ρωμ. 10,17).

13. Στην αρχή κάθε ποιμαντικού έτους θα επιλέγεται ένα θεολογικό θέμα, που θα μελετάται στις Ενορίες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

14. Ένα άλλο μέσον για την τόνωση της πίστεως είναι οι **κοινές θρησκευτικές Εκδηλώσεις σε επίπεδο Αρχιεπισκοπής**. Την τελευταία δεκαετία έχουν καθιερωθεί τρεις, οι οποίες και παραμένουν: Το Προσκύνημα στην Παναγία του Καρμήλου στην αρχή του ποιμαντικού έτους (2^η Κυριακή του Οκτωβρίου), η Προσευχή για τις Κλήσεις μέσα στην Εκκλησία (το βράδυ του 1^{ου} Σαββάτου του Φεβρουαρίου, στον Καθεδρικό μας Ναό) και η Ακολουθία Μετανοίας με τον Υπαίθριο Δρόμο του Σταυρού (το απόγευμα της 5^{ης} Κυριακής της Τεσσαρακοστής, στον Άγιο Λουκά Ηρακλείου).

Παραμένουν, βεβαίως, και οι δύο Συγκεντρώσεις των Παιδιών του Κατηχητικού όλων των Ενοριών της Αρχιεπισκοπής στις 28 Δεκεμβρίου και την 4^η Κυριακή της Τεσσαρακοστής.

15. Ένας άλλος τομέας που «κατηχεί» τους πιστούς είναι η σωστή προετοιμασία για τα Μυστήρια, ιδίως του Βαπτίσματος, του Χρίσματος και του Γάμου.

Για το Βάπτισμα και το Χρίσμα, παράλληλα με την προετοιμασία των παιδιών, πρέπει να γίνεται και η προετοιμασία των γονέων και των αναδόχων. Είναι μια καλή ευκαιρία για να συνειδητοποιήσουν, κυρίως οι γονείς, τα καθήκοντά τους και να δουν πιο καθαρά τις ευθύνες τους ως χριστιανοί γονείς.

Για το Μυστήριο του Γάμου πρέπει να γίνει προσπάθεια εκ μέρους των Εφημερίων, ώστε κατά το δυνατόν όλοι οι μελλοντοίμοι να κάνουν τα προβλεπόμενα «σεμινάρια» που διοργανώνει ο σ. π. Θ. Κοντίδης τ.Ι. σε επίπεδο Αρχιεπισκοπής. Η πείρα έδειξε και δείχνει πόσο καλό κάνουν αυτά τα σεμινάρια και πόσο εκτιμούνται από τους μελλοντόμους, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις μικτών γάμων.

16. Η επαφή του Εφημερίου, αλλά και άλλων συνεργατών του, με τις νέες οικογένειες είναι ένα ηθικό στήριγμα γι' αυτές. Οι μικτές οικογένειες έχουν ανάγκη από ιδιαίτερη μέριμνα.

Μια ετήσια συνάντηση, σε επίπεδο ενορίας ή Εκκλησιαστικής Επαρχίας, όσων τέλεσαν το γάμο τους τον προηγούμενο χρόνο δεν μπορεί παρά να έχει καλά αποτελέσματα.

Συνιστάται επίσης η ευχαριστήρια Ακολουθία για τη δεκάτη ή εικοστή πέμπτη επέτειο του γάμου.

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

17. Η Σύναξη αναφέρθηκε στην γεωγραφική αναδιάρθρωση-ανακατανομή των Ενοριών καθώς και στη δραστηριοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού κάθε Ενορίας.

Όλοι γνωρίζουμε ότι η παρουσία καθολικών πιστών, ελλήνων και αλλοδαπών, όχι μόνο σε όλη την Αττική αλλά και σε πολλές περιοχές της Πελοποννήσου και των κοντινών νησιών, είναι μια πραγματικότητα την οποία πριν από μερικές δεκαετίες ίσως ούτε καν μπορούσαμε να φανταστούμε.

Η αντιμετώπιση νέων καταστάσεων απαιτεί τη λήψη νέων μέτρων για μια πιο σωστή ποιμαντική όλων των καθολικών πιστών μας. Χρειάζεται όμως και το ανάλογο ανθρώπινο δυναμικό καθώς και η όσο το δυνατόν πιο ακριβής γνώση της καταστάσεως σχετικά με τον τόπο διαμονής και τον αριθμό των πιστών.

18. Η απογραφή, που με δυσκολίες επιχειρήθηκε τα τελευταία χρόνια, δεν έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα. Βάσει των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν, είναι δυνατόν να καταλήξει κανείς σε ορισμένα συμπεράσματα, αλλά δεν έχουμε φθάσει σε πλήρη γνώση της σημερινής πραγματικότητας του Πληρώματος της τοπικής μας Εκκλησίας.

Όμως, τα στοιχεία που προήλθαν από την απογραφή είναι πολύτιμα και θα αξιοποιηθούν. Μας δίνουν ανάγλυφη τη μορφή της τοπικής μας Εκκλησίας, κυρίως στο χώρο της Αττικής, και μας βοηθούν για βελτιωμένο προγραμματισμό στο μέλλον.

19. Το νομικό κενό, που υφίσταται ακόμη στην ελληνική νομοθεσία σχετικά με την Καθολική Εκκλησία, δεν αφήνει περιθώρια για δημιουργία νέων εκκλησιαστικών Θεσμών, αναγνωρισμένων από το Κράτος. Ελπίζουμε ότι το πρόβλημα αυτό θα βρει σύντομα τη λύση του.

20. Προς το παρόν γίνεται μια μικρή αρχή με την **υποχρεωτική υιοθέτηση του «Βιβλιαρίου χριστιανικής Οικογένειας» σε κάθε Ενορία**. Το Βιβλιάριο αυτό θα αποδειχθεί πολύ χρήσιμο τόσο για τους Εφημερίους όσο και για τους πιστούς μας.

21. Η πρόταση της Επιτροπής για δημιουργία Υπερενοριακών Ποιμαντικών Κέντρων φαίνεται προς το παρόν ανέφικτη. Θα επιδιωχθεί η δημιουργία πιλοτικών ποιμαντικών προγραμμάτων. Όμως χρειάζεται μεγάλη προετοιμασία, κυρίως εκ μέρους του Κλήρου.

22. Εκείνο που μπορεί και πρέπει να γίνει άμεσα είναι **η πιο στενή και σωστή συνεργασία μεταξύ των ομόρων Ενοριών καθώς και η δραστηριοποίηση περισσότερων Λαϊκών μέσα στην κάθε Ενορία**.

23. Ο θεσμός των Μονίμων εγγάμων Διακόνων, που πρόσφατα εγκαινιάστηκε στην τοπική μας Εκκλησία, θα βοηθήσει όχι μόνο στη θεία Λατρεία, αλλά και στην καλύτερη οργάνωση της αγαθοεργίας καθώς και των κεντρικών υπηρεσιών της Αρχιεπισκοπής.

24. Η δραστηριοποίηση των Λαϊκών δεν πρέπει να γίνεται μόνο επειδή δεν υπάρχουν πολλοί Ιερείς, αρκετοί από τους οποίους είναι σε μεγάλη ηλικία, αλλά επειδή ο κάθε λαϊκός είναι ζωντανό μέλος του Σώματος του Χριστού, δηλαδή της Εκκλησίας, μέσα στην οποία ασκεί με τον τρόπο του το «βασιλικό ιεράτευμά του» (πρβλ. Α΄ Πέτρ. 2, 5-10), συμμετέχοντας ενεργά στους διαφόρους τομείς δράσεως της Ενορίας.

Δόξα τω Θεώ σε κάθε Ενορία υπάρχουν λαϊκοί που είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν στο έργο της Εκκλησίας συνεργαζόμενοι με τον Εφημέριο. Η **σωστή συνεργασία** έχει πάντα καλά αποτελέσματα, όταν δηλαδή ούτε ο Ιερέας κάνει αυτό που πρέπει να κάνουν οι λαϊκοί, ούτε οι λαϊκοί ζητούν να κάνουν αυτό που είναι αρμοδιότητα του Ιερέα, ο οποίος είναι και ο πρώτος υπεύθυνος για την Ενορία, που του έχει αναθέσει η Εκκλησιαστική Αρχή.

Οι συγκεκριμένες οδηγίες που αναφέρονται στο «Εγκόλλιο του Εφημερίου» δεν έχουν πάψει να ισχύουν! Καλούνται τόσο οι Εφημέριοι όσο και τα διάφορα ενοριακά Συμβούλια να εφαρμόζουν πιστά τις Οδηγίες που δίνει κατά καιρούς η Αρχιεπισκοπή.

25. Η σωστή συνεργασία λαϊκών με τον Εφημέριο θα βοηθήσει στην άνετη χρήση των μέσων νέας τεχνολογίας σε κάθε Ενορία για καλύτερη οργάνωση των Ενοριών και, κατά συνέπεια, της Αρχιεπισκοπής. Το διαδίκτυο (Internet), με τις τόσες θρησκευτικές σελίδες που διαθέτει, μπορεί να γίνει ένα θαυμάσιο μέσο για ενημέρωση και επιμόρφωση κληρικών και λαϊκών και να ανοίξει τους ορίζοντες για νέους τρόπους ποιμαντικής.

4. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΩΝ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΩΝ

26. Ένας τομέας που χρειάζεται επίσης μεγάλη προσοχή είναι η **ποιμαντική των καθολικών που προέρχονται από διάφορα μέρη του κόσμου** και ζουν σήμερα στην Ελλάδα.

Πρέπει να διακρίνουμε ευθύς εξ αρχής δύο κατηγορίες:

- Εκείνους που είναι «περαστικοί» (διπλωμάτες, μέλη Εταιρειών κλπ.) και μένουν για λίγο διάστημα στον τόπο μας.

- Εκείνους που ήρθαν για αναζήτηση καλύτερων συνθηκών ζωής (λόγω πολέμων, διωγμών, οικονομικών αιτίων κλπ.) και θα μείνουν για πάντα ή για πολλά χρόνια στην Ελλάδα.

27. Για τους πρώτους η ποιμαντική μέριμνα θα παραμείνει, κατά κανόνα, στις άμεσες ανάγκες ποιμαντικής εξυπηρητήσεώς τους. Όμως, από τους ίδιους αυτούς πιστούς, που μένουν για λίγο μαζί μας, συχνά έχουμε πολλά να διδαχθούμε. Πολλοί από αυτούς εντάσσονται αμέσως στην τοπική ενορία και στα έργα της Εκκλησίας. Πάντα όμως έχουν την επίγνωση της προσωρινής παραμονής τους ανάμεσά μας.

28. Διαφορετική πρέπει να είναι η ποιμαντική μας για τους **μονίμους αλλοδαπούς καθολικούς, οι οποίοι συν τω χρόνω πρέπει να ενσωματωθούν πλήρως στην τοπική μας Εκκλησία** χωρίς να αφομοιωθούν και να χάσουν τα πολιτισμικά στοιχεία τους.

Πρέπει όμως και οι ίδιοι να αντιληφθούν ότι, ερχόμενοι σε μια νέα πατρίδα, **δεν θα επιβάλουν εκείνοι τον τρόπο ζωής τους και τις συνήθειές τους, αλλά καλούνται να προσαρμοσθούν στα ελληνικά δεδομένα της τοπικής Εκκλησίας.** Εφόσον όλοι ανήκουν στην καθολική Εκκλησία, δεν είναι δυνατόν να θέλουν να δημιουργήσουν κατά κάποιο τρόπο «εθνικές εκκλησίες». Η ενότητα της Εκκλησίας πρέπει με κάθε τρόπο να διατηρηθεί, μέσα στο σεβασμό της νόμιμης πολυμορφίας.

29. Σε κάθε Ενορία, ανάλογα με τον αριθμό και το βαθμό εντάξεως σ' αυτήν των ξενογλώσσων καθολικών, **πρέπει να υπάρχει συμμετοχή τους στα διάφορα Ενοριακά Συμβούλια.**

30. Χρειάζεται ειδική μέριμνα για την πρώτη γενεά των μεταναστών, οι οποίοι συχνά βρίσκονται σε μια σχετική ηλικία και δεν είναι εύκολη η προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες, λόγω γλώσσας και νοοτροπίας.

Για τους πιστούς αυτούς έχει γίνει προσπάθεια με θετικά μέχρι τώρα αποτελέσματα, και θα συνεχισθεί, ώστε κατά καιρούς να έχουν ιερέα του τόπου προελεύσεώς τους. Ευχής έργο θα ήταν να έχουμε μονίμους Ιερείς για τις κυριότερες κοινότητες αλλοδαπών καθολικών. Αλλά αυτό δεν εξαρτάται μόνο από εμάς. Οι προσπάθειες δεν θα σταματήσουν.

5. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ

31. Ως προς το θέμα του οικουμενισμού, παρά την έλλειψη επίσημης συνεργασίας με τις άλλες Εκκλησίες και Ομολογίες, και κυρίως με την Ορθόδοξη Εκκλησία, **θα ενταθεί η προσπάθεια για τη συνέχιση του «ανεπίσημου» οικουμενισμού μέσω των επαφών των μικρών Ομάδων, του Πνευματικού Οικουμενισμού, των σχολείων, των μικτών γάμων.**

32. Ένα μέσον «πρακτικού οικουμενισμού» είναι η τέλεση των διαφόρων Μυστηρίων (Βαπτίσματος, Χρίσματος, Γάμου) ή Ακολουθιών (Κηδείας, Δρόμου του Σταυρού κλπ.) όπου συμμετέχουν χριστιανοί μή καθολικοί. Όταν οι τελετές αυτές γίνονται όπως αρμόζει, τότε προωθείται και το αληθινό οικουμενικό πνεύμα στον τόπο μας.

Πρέπει να τονισθεί ότι ο οικουμενισμός προϋποθέτει τον αμοιβαίο σεβασμό και τον ειλικρινή διάλογο, κατά τον οποίο ο καθένας εκθέτει καθαρά το τί πρεσβεύει και δεν αποκρύπτει από τον συνομιλητή του τις αλήθειες της πίστεως για να μην τον δυσαρεστήσει.

33. Για την προώθηση του οικουμενικού πνεύματος στην Εκκλησιαστική μας Επαρχία θα γίνει **ανανέωση της αρμόδιας Επιτροπής για τον οικουμενισμό**, ώστε να υπάρξουν πιο οργανωμένες επαφές με τις άλλες Εκκλησίες και Ομολογίες και να διευρυνθούν οι ορίζοντες της τοπικής μας Εκκλησίας.

6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

34. Τέλος ως προς το κοινωνικό πρόσωπο της Εκκλησίας, στο οποίο αναφέρθηκε η Σύναξη, πρέπει να ομολογήσουμε ότι τα τελευταία χρόνια, κυρίως χάρη στο έργο των Αδελφών Ιεραποστόλων της Αγάπης (της Μητέρας Τερέζας της Καλκούτας) και στο «Προσφυγικό έργο» της Κάριτας Αθήνας, αλλά και στη δραστηριότητα των Ενοριών, έχουν γίνει και γίνονται αρκετά. **Χρειάζεται περισσότερη αλληλονημέρωση καθώς και ανεύρεση περισσότερων εθελοντών.** Η κάθε Ενορία μπορεί και πρέπει να βοηθήσει σ' αυτόν τον τομέα.

7. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

35. Η Σύναξη της τοπικής μας Εκκλησίας μάς βοήθησε για να δούμε καλύτερα τη σημερινή πραγματικότητα μέσα στην οποία ζούμε ως χριστιανοί και ιδιαίτερα ως καθολικοί.

Ως μέλη μιας κοινωνίας, η οποία, τα τελευταία χρόνια, ζει έντονες αλλαγές και δεν έχει βρει ακόμη μια σχετική ισορροπία, είναι φυσικό να έχουμε και εμείς προβλήματα, που δεν είναι εύκολο να λυθούν από τη μια μέρα στην άλλη.

Αν εντείνουμε τις προσπάθειές μας για να βιώσουμε την πίστη μας σε ατομικό και ενοριακό επίπεδο, ως ζωντανά μέλη του Σώματος του Χριστού, που είναι η Εκκλησία, τότε πολλά πράγματα θα αλλάξουν.

Για να πραγματοποιηθούν όσα αναφέρθηκαν στις λίγες αυτές σελίδες χρειάζεται η συνειδητή συνεργασία όλου του Πληρώματος της τοπικής μας Εκκλησίας, κυρίως όμως όσων έχουν μια πιο υπεύθυνη θέση μέσα σ' αυτό.

Είθε, με τις ικεσίες της Υπεραγίας Θεοτόκου, όλοι να αντιληφθούμε τί λέγει το Πνεύμα σήμερα στην Εκκλησία μας (πρβλ. Αποκ. 2,7 κ.ε.) και με τη χάρη του Κυρίου να το πραγματοποιήσουμε.

Αθήνα 4 Μαρτίου 2007, Δεύτερη Κυριακή της Αγίας Τεσσαρακοστής

✠ Νικόλαος
Αρχιεπίσκοπος

Η συνδρομή σας είναι απαραίτητη για τη βελτίωση του περιεχομένου και της εμφάνισης των «Ανοιχτών Οριζόντων».

Η Γραμματεία του Περιοδικού σας διευκολύνει επισυνάπτοντας μια ταχυδρομική επιταγή. Να μη θορυβηθούν όσοι από λάθος έλαβαν το δελτίο ενώ έχουν πληρώσει.

Με τις ευχαριστίες μας.

***π. Γαβριήλ Μαραγκός τ.Ι.
Εκδότης – Διευθυντής***